

”GE RUM VID RODDARTRAPPAN !”

Bellmans-Spel vid Tannefors Bryggga & Arrendals Scenarium

Sånglustspelet öppnar med ”Stolta Stad” en Mini-musical
om Folklivet runt Gamla Stans gränder och Mälarens böljor .
Kung Gustaf III måste ha skrattat ett dimmoln av perukpuder när Hovnarren
Carl-Michael exekverade sin One-man-show !
Denne oöverträffade rimsmed var också en skicklig imitator
av allt från dialekter till främmande tungomål .
Och en och annan Papegoja .

Men också en skicklig komediförfattare och tidig filmregissör
av 1700-talets galanta och erotiska teatraliska upptåg .
Han litade helt och hållet på sin Publik snuskiga fantasier !

Runt förra århundradets Sekelskifte hade varje liten Paulun
med en skönsjungande Trubadur och melodi-bröstad
Herdinna sitt eget Evenemang . Somligt blev Skiv-inspelat och Radio-sänt .
Artigt och ganska könlöst .

Komedien och kärlekspoesin återvände med tolkningar
av främst Sven-Bertil , Fred och Cornelis ;
för att så småningom tassa in i Spektakel-kulisserna
med Thåström . ”Märk hur vår Skugga” .

Själv havande pick-nickat i Bellmans fotspår och ängder
under mina Stockholmsår skissade jag på Scenarion runt denne
”allround entertainer” och hans enastående ensemble ;
När jag nu flyttar hans Showvärld till Tannefors Bryggga och vårt Scenarium
vid Stångån och Kinda kanal här i Linköping ;
så görs det i scenografiska etapper ...

Det kan begynna med en ensam C.M-wannabee på vår Lejonscen med
rullgardins-kulisser i bakgrunden och sluta
med ett live-sänt Spektakel med Ensembler på Vistas ,
Bryggor och Sceniska flottor .
Blås och Balett .Visa och polkett . Peruk och pollett !

Sålunda inbjudas härmed Amatörmusiker , Proffsaktörer Bellmantolkare av
alla slag att begrunda det här skissade Bellmans-spelet ,
och stämma in i epistel-kören . Liveinspelat (Workshopen) första året
och televiserat (Televishopen) samma år och på Scenariets Videografer .
Si där en Augustitradition ! Och Året-runt upplevelse .

Vi använder oss av det vanliga "Scenario : Televishow !" - formatet
50-minuter , där Ouvertyrt och Final äro 2,5 , de tre Akterna 15 vardera .
Exempelvis :

PROLOG : Bellmanportpuri där de medverkande presenteras .
Kombinerat med drönar-bilder över å och kanal .
Se "Musik från Idyllien" på vår Youtube-kanal .

AKT 1 : "Stolta Stad" - "Ge rum vid Roddartrappan" .
Stadens Folkliv vid Bryggan och i Scenariets trädgård .
Soloinsatser av Compagniet .

AKT 2 : "Solen Glimmar" - Bellman skildrar en resa på Mälaren ...
här : Tablå vid Båutflykten längs våra vatten .
Ombord med soloinsatser och ensemble , skådande
fauna , flora , bäver , häger och annat gudomligt !

AKT 3 : "Vila vid denna källa" - Resans mål vid "Ladugårdskällan" ,
"Hawai" eller "Nykvarns-parken" . Eller sjöar i alla väderstreck .
Här dukas upp , sjunges , dansas och älskas .

FINAL : "Så lunka vi så småningom" - Post Festum ; Bellman har skapat flera
melodier där vi vandrar hemåt , in i kvällningen ... mot natten och Döden ;
"Träd fram du nattens Gud" , "Vaggvisa" ...

På Tuben ligger tolkningar av Bellmans Televishower , ibland mer än
kvartslånga ; sålunda hoppar över några versar ibland i våra versioner .
En som är perfekt i tid är just den ovan nämnda Vaggvisan med 2.36
i Olle Adolphsons version Lyssna !
Och läs här Herr TW-Scenaristen Carl Michaels epistel :

Lilla Charles, sov sött i frid,
du får tids nog vaka,
tids nog se vår onda tid
och hennes galla smaka.
Världen är en sorgeö;
bäst man andas, skall man dö
och bli mull tillbaka.

En gång, där en källa flöt
förbi en skyl i rågen,
stod en liten gosse söt
och spegla sig i vågen.
Bäst sin bild han såg så skön
uti böljan, klar och grön,
strax han intet såg´en.

Så är med vår livstid fatt,
och så försvinna åren;
bäst man andas gott och glatt,
så ligger man på båren.
Lilla Charles skall tänka så,
när han ser de blommor små,
som bepryda våren.

Sove lulla, lilla vän!
Din välgång skall oss gläda.
När du vaknar, sku vi se´n
dig klippa häst och släda;
se´n små hus av kort, lull lull,
sku vi bygga, blåsa kull
och små visor kväda.

Mamma har åt barnet här
små guldskor och guldkappa;
och om Charles beskedlig är,
så kommer rättnu pappa,
lilla barnet namnam ger ...
Sove lulla! Ligg nu ner
och din kudde klappa

OUVERTYR

Eftersom varje Bellman-festival har en Ny ensemble av Skådisar , Chorister och olika tablåer av filmiskt och teatraliskt ; så är denna vår ”Teaser” anpassad efter sitt år . Men vi kan börja med den första av ”Fredmans espistlar” , den dedikerad till Cajsa Stina : ”Gutår ! Båd natt och dag !
Den har dessutom lämplig längd - 2.33 !

Sant va dä, ingen dricker; drick käre Bröder; Skåder
glasenom på bordenom i Krogenom; betraktom Stopenom på
hyllomen inom Skåpdörrenom; märker huru det glänsande
tennstopet, som Cajsa Stina står där och håller, liksom talar
til dig: Hej kära Sjä! fukta din aska. Friliga, kära Systrar,
Friliga mina Bröder: veten J huru det kommer mig före? Jo
det kommer mig så före, som ingen kan komma sig före förr
än vi ta oss en klunk. Hur sa? Hva ba? Gutår kära Sjä! !

Gutår båd natt och dag!
Ny vällust, nytt behag!
Fukta din aska;
Fram bränvins flaska;
Lydom Bacchi lag;
Gutår båd natt och dag!
Si vår Syster Cajsa Stina;
Si hur hannes flaskor skina.
Kära ta hit stopet, :| |: grina;
Grina, svälj och drick, som jag.

Jag är den, som skall tömma stopet, det är du som skall
slå i, och det ären J käre Bröder, som hafven at beställa om
ölet, at oss intet af saftene tryta må. Manquerar oss bränvin,
fallerar oss öl; si så fallerar oss alt Courage. Ytterligare,
Courage! Huru många ärom vi? Legio, ty vi äro många.
Gutår Jergen Puckel! Hej Benjamin Schwalbe! Sein Diener
Eric Bergström! Dricker du Anders Wingmark? Redelige
Broder Berg! och du Cristian Samuel Bredström! som ligger
under bordet, Gutår! Trampa intet på öket; knäpp på fiolerna;
slå på trummorna; håll fast i stopet.

Gutår, et laga fång;
Vår sorgedag är lång;
Lång är Buteljen;
Trumla Reveljen;
Supom om en gång;
Vår sorgedag är lång.
Cajsa Stina står och tappar;
Hela hjertat i mig klappar;
Bara ingen stopet :| |: nappar;
Då gör jag min svane-sång.

Exempelvis : Solosångaren på vår Lejonscen i Monologen och
Ensemblen stämmer in i Sångpartiet från Bryggan .

Förslagsvis !

Ett annat år måhända kombinerat med dans , balett eller annat
krumelurigt ; På flotte eller vid ängden tvärs över ån på Hejdegårds-sidan .
Till denna Truddelutt ; Den andra episteln ! 2.10

Nå, skruva fiolen, hej spelman skynda dej!
Kära syster hej, svara inte nej, svara ja, så blir vi glada,
sätt dej du på stolen och stryk din silversträng.
Röda stråken släng och med armen sväng, gör ej fiolen skada!
Du svettas, stor sak, i brännvin skall du bada,
ty under detta tak är Bacchi lada.
Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum ganska riktigt,
ditt kall är viktigt båd' för öra syn och smak.

Bland nymfernas skara är du omistlig man,
du båd' vill och kan, mer än någon ann' de unga hjärtan binda,
och kärlekens snara på dina strängar står;
Varje ton du slår, du ett hjärta får, att konstigt sammanlinda
Just på en minut, små ögon bliva blinda,
och flickorna till slut, de bli så trinda.
Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum, hur du bullrar;
Men nymfen kullrar och du skrattar med din trut.

Jag älskar det sköna men vinet ändå mer,
jag åt båda ser och åt båda ler men skiljer ändå båda.
En nymf i det gröna och vin i gröna glas.
Lika gott kalas, båda om mej dras, ge stråken mera kåda!
Konfonium tag där, uti min gröna låda;
och vinet står ju här, jag är i våda.
Sun sum sum, sum sum sum, sum sum sum, supa dricka,
och ha sin flicka är vad Sankte fredman lär.

AKT 1 : GE RUM VID RODDARTRAPPAN !

”Stolta Stad” är en Minimusikal där Huvudstadens folkliv spelas upp med ett Kompani av karaktärer och kakafoni av röster .

För vår aktuella Grupp har jag nedan i olika färger markerat enskilda soloröster och de av agerande grupperna i Scenrummet .

Huvudaktörerna : Movitz , Susanna och Ulla Winblad

Makthavare , Militärer och slikt

Månglare och Madammer

Sjöfolk och Kortspelare

Diverse Gycklare

Was ist das? Ge rum vid Roddar-trappan. Undan Bir-flare, Skoputsare, Tullsnokar och Matroser! - Hurra! Lägg sillstjerten på ölkannan. - Trumf i bordet!

Tig Käring.

Svafvelstickor här, sex knippor För en hvitten. !

-
-
-

Trumf i bordet! Åtta styfver håller jag. - Courage du gamla Granadör! - Vänd opp och ner på bolsfoten. Kullerbytta med Madamen i skjulet, Citronerna på duken, och Spinn-råcken på taket, och Holländaren på Kistan. -

Ur vägen Kolgubbar, Tvätterskor och Mjölk-Käringar. - Gör inte af med Nylänningen med sudna kringlorna om halsen.

Gutår! sup mig til. - Släpp fram Movitz med Basfiolen.

Mak åt er Sillpackare, Bagarpojkar, Nyrenbergare, Skräddare och Fogelfångare. Stig undan Herr Upsyningssman eller Nersyningssman eller hvad du är för en Brohuggare. -

Hjelp opp blinda Gubben med Liran. - Skuffas lagom. - Slå'n på truten. - Släpp fram den där gullsmidda herren med björnarna som dansa Pålska. Si tocken Amfojö, Susanna, med en Markatta på axeln och en Säckpipa i munn. -

Trumla Trumslagare, Harlekin dansar och slår benet i vädret.

- Friskt opp gossar, bottnen ur tunnan! - Trumf i bordet!

Ta fast tjufven.

-
-
-
-
-

- Grefvens Lakej sätter åtta styfver i
potten; Åtta styfver för Jungfrun; Två styfver för Husaren.
- Trumf i Klöfver. - Där kommer Movitz. - Åtta och
åtta gör mej Sexton, Fyra til så har jag Sjutton. - Mera
Klöfver. - Sex och Sex är Tolf. - Åt du opp Hjerter Fru?
- Ja du har vunnit. -

- Kors så du ser ut Movitz! - Nog
känner jag igen Peruken; han har lånt Skoflickarens Peruk
som bor midt emot Wismar i Kolmätar-gränd. - Lustigt!
Basfiolen på ryggen, Tulpan på hatten, Valdthornet under
armen, och Buteljen i fickan. - Stig i båten.

Hvad säger
den där gullsmidda Äppeltysken med Markattan på axeln?
- Le diable! il porte son Violon, oui, par dessus l'épaule
comme le Suisse porte la hallebarde. -

Nu tar han til Valdt-
hornet. - Prutt, prutt, prutt, prutt. -

Ach tu tummer taifel!
Er ferschteht sich auf der musik wie ein Kuh auf den mittag.
Movitz, bruder, willst du was Kirschen haben? -

Stig i båten
Susanna. Akta Köttkorgen. - Hoppa ner lilla Syster med
Klippings-handskarna och Fisk-kassen. Hvar har hon varit?
- Borta och manglat. - Håll ut, håll ut, håll ut! Hvart
bär det? - Åt Varfvet.

Le diable! oh que non. - Dit
justement hvor jeg peger, hvor then lille mensch, then soldat
med gule pexerne sitter i packen und bescheller. - Non,
non, non, non, Ce n'est pas là. - Richtich; Nå Djurgåln. -
Oui Djurgål, oui Djurgål, oui par diefla besitta! - Mäster
Nilses. - Gantz richtich.

Huta åt Krögarn på bryggan.
Där står han och skäller på Musikanten.

Ah! il a peur
d'être battu. Fripon! - Canalje! Hundsfott! Canalje! -
Mäster Nilses? - Oui, que le diable t'emporte! - Hur hänger
det ihop? - Excusiren sie mich; das ist alles lapperey; er
sagt nur der kläger dass er oftmahls seine bezahlung gefordert
und dass es der andere nicht geachtet hat, sondern ihm alle-
zeit mit småhworten begegnet ist.

Hurra! Stöt i Valdt-hornet. Susanna sjunger, vädrena spela
och böljorna gunga. Skjut ut.

Stolta Stad!
Jag nu glad
Förglömmer ditt prål,
Ditt buller, larm och skrål,
Dina Slott och Torn.
Movitz blås i ditt horn - - -
Böljan slår, - - -
Båten går, - - -
Bland Jakter och Skutor Spanjefararn står
Segelstinn - - -
Går snart in - - -
I Cadix och Dublin. - - -

Nalle, vil du ha nötter? - Gå inte så nära Björnarna.
- Stilla! Nymphen sjunger och Zephiren följer händes
stämma.

Klang och skott!
ungens Slott
Mot skyarna höjs,
Och ögat ömt förnöjs.
I en åldrig dal
Syns en Arsenal. - - -
På en mur - - -
Syns en Kur - - -
Med Gluggar och Flaggor, Mordgevär och Lur;
Från dess vall - - -
Dån och Knall; - - -
Från bergen återskall. - - -

Vågorna glänsa och glittra, de svalkande ilningarna för-
nöja. - Kostar det på, Movitz? - Gutår! - Men se vid
stranden snedt öfver. Se hvad blågula och gröna bilder som
timra i skuggan af den up och nedvända mörkbruna kölen.
Hamrarna knacka så tätt. Märker du åt höger en Grekisk
Tempelbyggnad på en högd? och nedanför i vattubrynet, -
se hvad för en skog af gungande master med fladdrande
vimplar. - Solen baddar, Klockorna ringa, Trummorna dundra,
Fanorna fläkta, Pikarna glimma, Klockspelarn drillar och
klämtar. - Korken ur buteljen. - Movitz kastar hatten och
peruken i böljorna, och dricker hela Verldens skål. - Klang
i hornen! Hvila på årorna. Sjung Susanna.

Hvad jag ser!
Ulla ler.
Solhatten i hand
Med rosenröda band,
Bröst-bouquet, gröna blan,
Nopkins-kjol, Falbolan. - - -
Skön och känd, - - -
Snörd och spänd - - -
Hon hoppar ur båten med en kullrig länd.
Kära du, - - -
Jag ref nu - - -
Mitt förklä midt i tu. - - -

Raillerie!
Lät nu bli;
Jag skulle bara gå
Til Slagtarhuset. - Nå!
Men nu sitter jag här;
Det i hjertat mig skär. - - -
Innan kort - - -
Vår Transport - -
Är framme. - Sitt stilla, tag min ros ej bort.
För Mossiö - - -
Skal jag mö - - -
I dessa böljor dö. - - -

AKT 2 : SOLEN GLIMMAR

N:o 48
FREDMANS EPISTEL

Hvaruti afmålas Ulla Winblad s hemresa från Hessingen
i Mälaren en sommar-morgon 1769.

Läs eller sjung först ; så kommer Scenanvisningarna därefter !

Solen glimmar blank och trind,
Vattnet likt en spegel;
Småningom upblåser vind
I de fallna segel;
Vimpeln sträcks, och med en år
Olle på en Höbåt står;
Kerstin ur Kajutan går,
Skjuter lås och regel.

Stålet gnistrar, pipan tänds,
Olle klår sit öra;
Rodret vrides, skutan vänds,
Gubben har at göra;
Under skarpa ögonbryn
Grinar han mot soln i skyn;
Kerstin, gubbens hjertegryn,
Skal nu seglen föra.

Seglen fladdra, skutan går,
Jerker tar sin lyra,
Lyran brummar, böljan slår,
Alt med våld och yra;
Skutan knarkar, bräcklig, gles,
Vimplens fläckt i toppen ses,
Tuppen gol så sträf och hes.
Nu slog klockan fyra.

Movitz stöt åt dem i lurn,
Som på skutan fara.
Olle du hvad kostar Tjurn?
Lyssna hvad de svara.
Hör hvar är ni hemma ni?
Ifrån Lofön komma vi
Med Grönsaker, Silleri,
Mjolk och Äplen klara.

Si en Julle skymtar fram,
Marjo åran lyftar,
Med sin löfbrodd, mjolk och lam
Hon åt tullen syftar,
Har i knä en bytta smör,
Kersbärs-korgar frammanför;
Marjo nu sin lofsång gör,
Snyter sig och snyftar.

Ulla Winblad skratta, sjung,
Spritt vid Solens strålar,
Jäspa ej, lös up din pung,
Tag fram band och nålar;
Fästa din Salopp igen
Nös du? Prosit lilla vän!
Si där har du Hessingen,
Gröna trän och pålar.

Ulla, Fästman på dig ser,
Kom min Norström lilla,
Sätt dig bred vid mej, sitt ner,
Fritt din låga stilla;
Vi ha alla lika rang.
Lustigt! hör basuners klang.
Prosit och Contentement!
Dyrbar ögonvilla.

Kon i vassen skylt sin kropp,
Snärd i våta tågen,
Bruna Oxen kastar opp
Himmelsblåa vågen,
Ängen står i härlighet,
Kalfven dansar yr och fet,
Hästen tumlar stolt och het,
Svinet går i rågen.

Vid et träd uppå en slätt
Syns en Skytt förbida
Dagens gryning klar och lätt,
Foglens sång och qvida;
Bakom trädets tjocka stam
Bössan syns och skymtar fram,
Hunden trogen som et lam
Står vid skyttens sida.

Morgon supen, Movitz, går;
Ljufligt böljan svallar;
Ser du Ekensberg? Gutår!
Hör hur folket trallar;
Där framsätter en sin fot,
Klotet käglorna slår mot;
Hör du dunsen af hans klot
Uti bergen skallar?

I en löfsal kring ett stop
Några bussar skratta,
Ropa trumf, och allihop
Uti stopet fatta;
Somliga med sträckta ben
Sofva godt och snarka ren,
Hvila hufvud mot en sten

På en blomstermatta.
På den klippan, där vid strand
Sjelf Chinesen prålar,
Bildar, af en näfva sand,
Skönsta blomster-skålar;
Uti leret brännes in
En Apelles pensel fin.
Ulla Winblad, min Cousine!
Ser du hur jag målar.

Såg du nu Mariæberg,
Så se längre neder,
Med en gul och bleknad färg
Sig ett tjäll utbreder.
Fönstren glittra, kännen J
Ej Salpetersjuderi?
En gång, Ulla, raillerie!
Palten dit dig leder.

Fällom lodet på vårt djup,
Jäska ej och nicka,
Sof ej, öppna flaskan, sup,
Bjud Mamsellen dricka;
Vakna Movitz, ser du ej
Lazari palats, så säj?
Akta näsan du på dej
För hvar vacker flicka.

Tornens spetsar blänka ren,
Kors och tuppar glimma,
Morgonrodnans klara sken
Syns i vattnet strimma;
Barnet leker gladt vid strand,
Samlar stenar i sin hand,
Slungar stenen dit ibland
Där som gässen simma.

Lossa tågen, seglen fäll,
Ren syns Skinnarviken,
Med dess Kojor och Castell,
Branta berg och diken;
Under små kolsvarta tak
Gnälla pumpar, eld och brak,
Hästen sträcker foten spak,
Gnägggar, rädd för spiken.

Med sitt klappträd ner vid strand
Pigan står så kåter,
Knyter til sitt förkläds-band,
Och sin barm uplåter;
Barbent hon på bryggan står,
Räknar slagen klockan slår,
Flitigt sig på benet klår,
Svettig, sur och våter.

Allstäds godt, men hemma bäst!
Sagta lät oss unna
Vattukörarn med sin häst
Hvålfva om sin tunna;
Kärlet glittrar, hjulet går,
Sprundet sprutar, hästen slår.
Om den pragt för ögat står
Sjunga de som kunna.

Jepppe tutar, trumman går,
Böneklockan klämtar;
Sotarn svart i skorsten står,
Hvisslar, sjunger, skämtar;
Bagarn sina korgar kör,
Smeden ren sin slägga rör,
Ren båd' Knekt och Granadör
Vid geväret flämtar.

Skyndom dit vår hydda fins,
Gömmom not och flöte;
Stöt uti basun, och mins
Detta glada möte.
Farväl Jörgen, Truls och Hans!
Farväl flickor, spel och dans!
Ulla tog sin myrten krans
I Neptuni sköte.

Norström stjelper sin peruk
Af sin röda skalle,
Och min Ulla blek och sjuk
Lät sin kjortel falla,
Klef så bredbent i paulun;
Movitz efter med basun:
Maka åt dig Norström! Frun
Hör ju til oss alla.

Denna nästan 12 minuter långa pastoral ger oss utrymme för ytterligare en båtlåt , den femtionde Episteln ”Febus förnyar” , ett treminuters orkestralt kanonskott runt Djurgårdens vatten och nejder ; som ju kunde associera till sin tids industrier vid Tannefors och Nykvarns vattenfall .

Men dessförinnan några rader kring de flytetyg som trafikerat å och kanal .

Mitt medborgarförslag om en Brygga nedanför Lejonvillan blev realitet

2013 . Tyvärr hade då Linköpings senaste Ångbåts-era avslutats .

Men många av fartygen finns kvar hos Redaren Lars Alfred Nilsson ner i

Borkhult . En tid kombinerades utflykter med film-visningar av vår film ”Kameraögon” , där Konstnären Krouthén , Fotografen von Essen och Filmmakaren Bergqvist ägnar mycken tid åt Stångån och Kinda kanal .

Materialet har jag också inflikat i ett annat Sångspel ”Paschaser” som utspelas på Nöjespalatset Valhall i Vikingstad .

Det är första Världskrigets sista år och Publiken kompletteras av Oscar II och soldater från Malmslätt .

Nutida Redare är Mickey på Strandfiket vid Stångebro , vars flotta av allt från trampbåtar till soldrivna plastkryssare förnöjer besättningar och promenadernas åskådare .

I Televishowen kastar vi oss kontrapunktiskt mellan tidsperioderna .

Alltefter resurser och Ensemblens scenografiska upptåg .

”Febus” kunde exempelvis hastigt framföras av en av de antika mahogny-racers som tävlat nere i hamnen ; Se videos på vår kanal !

En av tanken med de nya bryggorna var framtida pendeltrafik .

En gång i tiden skötte ångfartyget Svanen detta . Den klassiska Kinda likaså mellan bygder i norr och söder . Turistsatsningar med ”Prins Gustaf” , ”Stockholm” med flera har fallerat . Lyckligtvis finns ”Esperanza” kvar som en påminnelse om hamnstaden Linköping .

För vårt Spektakel kunde det räcka med några militära landstignings-båtar från Rimforsa eller annat pråmliknande .

I filmen kunde all slags båtar förekomma , från kanoter , ekor till uppblåsbara plastdjur ; ett hundratal av de senare flyter traditions-enligt förbi varje år .

Stångån utgör landets längsta Nöjesscen . Med publikplatser längs promenaderna . Vid filminspelningar eller livespelningar får vi inte glömma den vatten-burna publiken .

Ett anakronistiskt tänkande , kul och överraskande , ska synas i kostymering och scenografi för de olika årens produktioner .

En skådis i kostym och endast peruk på svaj kan ge lika mycket bild av en av Bellmans Aktörer . Det ligger i röst , plastik och apparans i övrigt .

Nu till andra Aktens final ombord på valfri farkost .

N:o 50
FREDMANS EPISTEL

Om des sista Ögnekast på Ulla Winblad vid Hännas
återfart ifrån Djurgården.

Phoebus förnyar
De gyllende skyar,
Kring städer och byar
Bestrålar vår syn;
Hästarna blänka,
I vattnet sig sänka,
De stampa och stänka
Och gnägga til skyn.
Åskan bullrar,
På molnena kullrar;
Diana ren knallar
Bland Ekar och Tallar;
Där blixten ljungar,
Sjelf Jupiter gungar
Bland Gudar och Kungar
I vattubryn.
Hästarna lyfta svansar
Med fläktande man;
Sjelf Neptun dansar - -
Med gaffel kring Ocean;
Hjeltarna fälla lansar;
Sin pipa tar Pan;
På kärleks ban
Syns med bloss och kransar
Båd' Ängel och Morian;
Böljorna glittra, gunga,
Tritonerna blåsa, sjunga.
- - Ulla Winblad!
- - Ulla Winblad!
Kärlek dig öfvervann.
Mars sjelf med guldgaloner
Står blodig och grann,
Och uti bergena tänds Canoner
Af hvar en Neptuni man;
Gastar och Cupidoner
Omfamna hvarann'.
Men Ulla syns! skrålen Postiljoner. - -

Skeppsklockan skurrar,
Man pumpar och surrar;
Holländaren hurrar
Med hatten i hand;
Ängelsman skjuter,
Hvar knall fler minuter
Et echo utgjuter
Bland bergen vid strand.
Se på ståten,
Se Ulla i båten;
Dig böljorna skaka
Från Paphos tillbaka;
Gupp, gupp min Fröja,
Jag skådar din slöja,
Din himmelsblå tröja
Med röda band.
Hurra! håll flaskan luta,
Kringsvinga din hatt;
Och Movitz tuta - -
Vid gastarnas sorl och skratt.
Hej! från en gammal skuta
Det blixtrar så matt;
Är du besatt?
Akta dig, de skjuta.
Hurra hvad de sjunga gladt!
Solen i ögat sticker;
Blås Movitz när Fredman dricker.
- - Ulla Winblad!
- - Ulla Winblad!
Hurra! Hurra! Hurra!
Neptun, min Nymph, galanter
Befalt böljorna
I dag från Djurgårdns förstörda kanter
Dig lyfta och stilla dra;
Fäll dina engageanter,
Saloppen nu ta.
Farväl min Nymph! blåsen Musikanter.- -

En myckenhet av fotografier av allehanda aktiviteter kring våra vattendrag
och sjöar förefinnes på "Bild Linköping" och "Digitalts Museum".
För inspiration , inklippsbilder etc ...

AKT 3 : VILA VID DENNA KÄLLA

Nu når vår Seglats sin Hamn , sin Ö , sitt Vårdshus .
Moderna sådana förefinnes vid Nykvarn , Stångebro , Drottningbron och
Tannefors Sluss . Varje år väljer sin scen .
Men en karnevals-segling mellan de olika nöjesetablissemangen är också en
Sångspels-variant .

I ett tidigare scenario har jag skissat på en "Stångåval" med just karnevals-
flottar med olika temata allteftersom Tiderna sig förvandla .
Jag minns en turnerande uppstoppad Val på en järnvägshamn nedanför
Hamnmagasinet bland fordrande existerande skutor och lyftkranar .
Skolklasserna hade aldrig upplevt något likande .
Speciellt doften av döende Ocean .

Den bäst Fars-aktige , erotiskt stimulerande och skojfriska av Trubadurerna
kring Bellmans förföriska Låtskatt är Cornelis .
Och för vårt format , de några minuter korta Episoderna .
Det är bäddat för sensuella solon , flirtande duos , smått snuskig
kavaljersång och kärt korsande av hela ensemblen .

En rundell öppnas också för Dansanta upptåg .
Ballet till Polkett . Måhända Meny och Menuett .
Förfriskningar , andra kring-arrangement och "Merch" får bli upp till
arrangörer och producenter .
Nu till Bellmans Scenarios och Scenografi .

Epistel nr 67
Til Mutter på Tuppen.

Fader Movitz, Bror!
Spänn igen dina skor,
Kom tag ditt Valdthorn. - Jo kära Mor.
Stampa takten och blås,
Vickla fram ditt krås,
Och stå ej som en gås;
Talja Mustascherna
Min Son,
Och vältra Fastascherna
I vrån;
Öppna kärl och sprund;
Du är stark, din hund,
Stolt, frodig, frisk och sund.

Mor på Tuppen, du,
Är en ståtelig fru,
En rasker gumma, hör din Filou.
Fast jag just nu i vår
Fyller sjutti år,
Så vet at jag förmår
Brottas med drängarna
Och slåss,
Och rumla i sängarna
Med tross.
Se min ludna barm,
Sicken knubbig arm,
Och känn hvad jag är varm.

Sätt peruken rätt,
Valka strumporna nätt,
Tag fram skoborsten, smörj din stöflett;
Där i burken du sett,
Där står ister och fett,
Kom badda lädret hett.
Fall ej på flaskorna,
Min vän;
Min Son, knäpp damaskorna
Igen.
Si så där; Charmant!
Nu är du galant;
Kom, kyss din gamla Tant.

Tag ditt Valdthorn. - Topp.
Låt nu fönsterna opp,
Och blås för Fröjas prägtiga tropp.
Där ser du en vagn;
Ge Valdthornet klang,
Och gör din Complimang.
Klappa med händerna.
Stor tack.
Och hvissla i gränderna,
Ert pack.
Det gör ingen ting;
Kör med vagnen kring;
Och spring mot Ulla, spring.

Kors hvad blomster, flor,
Silkesstrumpor och skor,
Och Guldur! Guldur! Guldur! min Bror.
Maka åt Er på bron,
Släpp nu fram den Kalkon;
Blås opp en ståtlig ton.
Fukta pocalerna;
Och vänd;
Piska Fiskalerna
Ur gränd.
Drag för tusand Fan
Far i den Sultan!
I kjol och farbolan!

Jag ger balen Fan,
Alla Nympher i Stan;
Skenbarlig Satan står i Sultan,
Med sin svarta klo.
Ä de listiga? jo,
Jo det må Mutter tro.
Ändå om qvällarna,
Blixt full,
Slår jag Mamsellerna
I kull.
Men god natt, farväll!
Kom slå vad, i qväll
Har Movitz sin Mamsell.

Bellman som regissör och Koreograf . Läs den igen och se hurusom Balletten
sig kråmar , vänslas och snuddar varann i en yster kärleksdans .
Därefter en kontrasterande Scen

N:o 43
FREDMANS EPISTEL

Till Ulla Winblad, skrifven vid et ömt tillfälle.

Värm mer Öl och Bröd,
Län Madam Wingmarks kanna,
Lägg Kummin i, Susanna,
Värm vår stora Kopparpanna
Illene röd.
Fort bädda en Säng,
Med Svandun, Silkes-täcken;
Gesvindt, precist på fläcken,
Vagga, Stol och Mässings-bäcken,
Skaffa i fläng;

Stäng dörren, stäng;
Fäll gardinerna helt sakta;
Astrild kom, din Nymph upvakta,
Kom och Hännas glans betrakta,
Hännas känslor vänta ömt ditt understöd.

Renskt Vin, Mjölke och Mjöd,
Mer Ölost-vassla, kära!
Mer Socker, Ingefära,
Alt hvad skönt hon vil begära.
Lätta dess nöd;
Sjung Nymphen en sång,
Dess hjerta ängsligt brinner;
Det blod där inne rinner,
Snart en ljuflig svalka finner,
Delar sitt språng;
Skönhet, hvad tvång!
Tusend dödar kring dig stimma;
Ända i din kärleks timma,
Måste du en död förnimma;
Masken dold i blomman båd' blommas död.

Bellman instrumentalt ? Ett långt kapitel ! Busvisslat ! Hornblåst !
Solo-mandolin till Sträng-trio . Barnvisa till Oratorium ...
Det mesta fungerar , även om Slagdängorna från 1700-tal och tidigare är
stulna Hits från Europas samlade visskatt och kompositioner .
Lyssna gärna på Winnerbäcks tempererade hyllning till Musikanten
i "Nå skruva Fiolen" !

Nå, skruva fiolen, hej spelman skynda dej!
Kära syster hej, svara inte nej, svara ja, så blir vi glada,
sätt dej du på stolen och stryk din silversträng.
Röda stråken släng och med armen sväng, gör ej fiolen skada!
Du svettas, stor sak, i brännvin skall du bada,
ty under detta tak är Bacchi lada.
Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum ganska riktigt,
ditt kall är viktigt båd' för öra syn och smak.

Bland nymfernas skara är du omistlig man,
du båd' vill och kan, mer än någon ann' de unga hjärtan binda,
och kärlekens snara på dina strängar står;
Varje ton du slår, du ett hjärta får, att konstigt sammanlinda
Just på en minut, små ögon bliva blinda,
och flickorna till slut, de bli så trinda.
Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum, hur du bullrar;

Men nymfen kullrar och du skrattar med din trut.

Jag älskar det sköna men vinet ändå mer,
jag åt båda ser och åt båda ler men skiljer ändå båda.
En nymf i det gröna och vin i gröna glas.
Lika gott kalas, båda om mej dras, ge stråken mera kåda!
Konfonium tag där, uti min gröna låda;
och vinet står ju här, jag är i våda.
Sun sum sum, sum sum sum, sum sum sum, supa dricka,
och ha sin flicka är vad Sankte fredman lär.

Så blir det Fars för hela slanten och Ensemblen .
Scenen kan instuderas likt den i "Stolta Stad" med diverse röster frå alla
hörn och håll . Samt Pantomimiska Upptåg .
Spontana eller detalj-schematiska .

N:o 40.

FREDMANS EPISTEL

Angående Bröllopet hos Bensvarfvars.

Ge rum i Bröllops-gåln din hund!
Jag slår dig med geväret.
Kors hvad trängsel!
Ingen stängsel!
Släpp in en kund.
Stig in. — Tack för besväret.
Korsgeväret
Sätt för porten;
Slån i lorten,
Om han käftar mot.
Vakta port och fenster;
Ögonen til vänster!
Musköt för fot!
Aj i skorsten brinner sot!

Aj! skorsten kastar eld och mull.
Hvart geck nu Movitz, Gubbar?
Där vid grinden
Under linden
Sitter han full.
Hvad står du där och skubbar?

Hurtigt gubbar!
Ta'n i kragen,
Slå'n för magen
Så det säger sqvätt.
Håll, din dumma satan,
Ordning håll på gatan.
Fäll Bajonett!
Stå då uti ledet rätt!

Allarm! är stora tunnsån fylld?
Så spruta friskt på planken.
Phænix sitter
Full med glitter
Ståtligt förgyld.
Mer vatten hit på skranken;
Hugg ner planken;
Klang i tornen;
Stöt i Hornen;
Spelman var på vakt;
Si nu kommer Bruden
Som hon vore buden,
Skyldra! gif akt!
Venus lik i dygd och pragt.

Gevär! och släpp Marschalken fram;
Han trippar så beskäftigt,
Discurerar
Och Raillerar
Wingmarks Madam.
Se, Chapeau-bas så häftigt
Och beskäftigt,
Grann och buden,
För han bruden
In i bröllops-saln.
Blåsen Musikanter
Polskor och Andanter.
Hvar är Corpraln?
Skyldra och töm ut Pocaln.

Hvem är som intet slipper in?
Åh det är brudens Moder.
Skyldra gossar;
Gumman trossar
Blott med sin min.
Mer vatten hit, Maroder,
Brudens Moder
Står vid trumman;
Släpp in gumman

Stilla manskap! Hau!
Christian Wingmark, vänta,
Ej på dörren glänta.
Hej Gevär!au!
Si Hans Casper mit sein frau.

Släpp Svarfvarn in, hvad stoj och spring!
Hvad skrål af Barn och Pigor!
Gat-Mamseller
Och Gesäller
Stöfva ikring.
Hör liror, horn och gigor
Barn och Pigor
Ta bort ordet.
Si vid bordet
Står Brudgummen där.
Hvad står du och trampar!
Tyst! Magistern stampar.
Lägg ner Gevär!
Psalmen nu begynnas lär.

Fiolen stäms, Magisterns röst
Mot Basfiolen dundrar;
Bäst han sjunger,
Hes och tunger,
Slår han sitt bröst.
Se bröllopslaget undrar
När han dundrar
På Sanct Paulus,
David, Saulus,
Och vårt synda-klot.
Marsch! Valdthornet klingar.
Här nu växlas ringar

Musköt för fot!
Ringan tog Magistern mot.

Kors! Brudens hvita handske sprack,
Brudgummen svär och gråter;
Stolt Marskalken
Bär fram kalken
Med Frontignac;
Skänkskåpet han uplåter;
Bruden gråter;
Först drack Prästen,
Bruden Resten,
Och Brudfräman neg.

Gevär! håll jämna leder.
Herr Magistern vrede
Skull ta et steg,
Vips damp han i vrån och teg.

Sist vanka slängar hvar om an;
Nu träter Bröllops vakten;
Men Corpralen
Går i Salen,
Slår alt han kan,
Med glaset stampar takten.
Bröllops vakten
Sköflar faten,
Och den Saten,
[130]

Brudgummen var kåt.
Ståtligt på det sättet
Röfvas Lazarettet;
En tog en plåt,
Prästen två, sen skildes de åt.

Den tredje akten får avslutas med en allsång .
Sven-Bertils version är runt fyra minuter , Fred utökar till det dubbla .
Göteborgs Akademiska kör river av den på rekordet 1.16 !

Förutom ”Gubben Noah” är väl den sjungande allmänheten inte så kunnig i
de lyriska text-shoken . Så ingående i Evenemanget kunde vara en mindre
Skrift med texter , bilder och presentation av produktion och medverkande .
En del av finansieringen ? Inte min huvudvärk eftersom jag turligt nog
endast ikläder mig rollen som Scenarist .

Vila vid denna källa
Vår lilla frukost vi framställa;
Rött vin med pimpinella
Och en nyss skjuten beckasin
Klang, vad buteljer, Ulla
I våra korgar överstfulla
Tömda i gräset rulla
Och känn vad ångan dunstar fin!
Ditt middagsvin
Sku' vi ur krusen hålla
Med glättig min
Vila vid denna källa
Hör våra valthorns klang, kusin:
Valthornens klang, kusin!

Bepryds av blommor tusen slag!.: Ho, ho, ho, ho, ho, hooo.:
Av blommor tusen slag!

Nymfen, se var hon kliver
Och så beställsam i sin iver
 Än ägg och än oliver
Uppå en rosig tallrik bär
Stundom en sked hon öser
Och över bunken gräddan slöser
 Floret i barmen pöser
Då hon den mandeltårtan skär
 En kyckling där
Av den hon vingen river
 Nyss kallnad är
Nymfen se var hon kliver
Och svettas i ett kärt besvär
 Och svettas i besvär

Blåsen i musikanter
Vid Eols blåst från berg och branter
Sjungen små kärlekspanter
Bland gamla mostrars kält och gnag
Syskon! En sup vid disken
Och pro secundo en på fisken
Krögarn, den basiliken
Summerar taflan full i dag
Klang du och jag!
Klang Ullas amaranter
Av alla slag!
Blåsen i musikanter
Och var och en sin kallsup tag
Var en sin kallsup tag

Äntlig i detta gröna
Får du mitt sista avsked röna:
Ulla! Farväl min sköna
Vid alla instrumenters ljud
Fredman ser i minuten
Sig till naturens skuld förbruten
Clotho ren ur surtouten
Avklipt en knapp vid Charons bud
Kom hjärtats Gud
Att Fröjas ätt belöna
Med Bacchi skrud
Äntlig i detta gröna
Stod Ulla sista gången brud
Den sista gången Brud

FINAL : TRÄD FRAM DU NATTENS GUD

Det fantastiska med Bellmans teater-snickeri och sångskapande är möjligheten för efterkommande producenter , regissörer och ensembler att fritt tolka hans Scenerier . I en av mina YouTube-videos finns en tre-låtars Medley med Sven-Bertil ; Racerbåtar på Stångån , Linköpings-bilder från en fotoutställning på Curmanska Magasinet i Gamla Linköping ... och så nedanstående epistel ”Träd fram du Nattens Gud” illustrerad med Trapetsartister under cirkuscupolen och Arborister i lindarna vid vårt Scenarium .

Så avslutas spektaklet i kvällningen . Ensemblen boclar för sig , samlas med publiken i en sista sång . Det seglas hem i den blå skymningen .
Publiken följer dem i skuggorna under Promenadens lyktor ...

Träd fram, du nattens gud, att solens lågor dämpa!

Bjud stjärnan på din sky mot aftonrodnan kämpa!
Gör ljumma böljan kall!
Slut ögats förlåt till, kom, lindra kval och krämpa
och blodets heta svall!

Ditt täcke gömmer allt... Betraktom Floras gårdar!
Här skönsta höjder fly, där mörka griftevårdar
på svarta kullar stå;
och under uvars gråt mullvadar, ormar, mårdar
ur sina kamrar gå.

Vid källan allt är tyst; knappt rör sig minsta myra,
när mot dess klara djup Timantes i sin yra
bespeglar månens klot.
På grenen av en alm Alexis hängt sin lyra
och slumrat vid dess fot.

Det späda vattensorl, som ned i mossan spelar
och uti rännlars språng kring fältet sig fördelar,
gör ögats sömn så söt,
att döden liksom känns var droppa blod förstela
i själva hälsans sköt.

En ljum och kylig blåst emellan löven susar
och under trädens rusk den mörkblå böljan krusar
kring roddarns blanka år.
Mot klippan vid ett plump, dit strömmen inåt frusar,
den glupska gäddan slår.

Där ligger jägarn trött, med hatten under öra —
vid bössan, mot hans arm, att minsta buller höra,
sig hunden lagt i ring;
och fiskarn nyss begynt sin not i vassen snöra
och plaska stranden kring.

På trädgårdssängens brant, som nedåt viken drager,
den trevne åbon syns vid månens halva dager
med vattenkannan fylld.
Hans täppa syns så grön, var planta frisk och fager,
försilvrad och förgylld.

Vinrankans duvna prål åt muren vill sig luta —
tulpanens skrupna blad sig mer och mer tillsluta
vid regnets glesa skur.
Längst utåt ängens rymd hörs sista gången tuta
vallhjonet i sin lur.

Nu sitter lärkan tyst, sin gröna dörr tilltäpper —

i rågskyln någon gång den svarta fågeln knäpper
vid syrsans fräna ljud.
Helt lågt syns svalans flykt, när Pan dess vingar släpper,
till regnets förebud.

Ur gräset skymtar fram ringblomman och vitsippan,
just där sädsärlan sprang, den skogens nippertippan,
med sina snabba tripp...
Hör sparvens späda kval och ungarna på klippan:
kip kip, kyp kyp, kip kip!

Kring nattens majestät sig allt i dvala sänker —
mot ródnan ur ett moln en åldrig urna blänker
uppå en ättehög.
Bland drakar där på gods, bland gyllne bloss och skänker
sig Plutos skugga smög.

Nu råder nattens frid och ögat vill sig sluta —
lägg bort din pipa, Pan! Alexis, tag din luta
och sjung i skogens valv!
Cykloper, fauner, tyst! Hålt, gästar, opp att tjuta
vid storm och jordeskalv!

Bjud, Eol, vid ditt spel, att vädrens ras förvilla,
bjud tystnad upp i skyn, bjud Neptun sitta stilla
på sina mörka grund!
Befall att klippans spets må tysta floder spilla
på denna dyra stund!

Tillåt najaden ej vid stranden sig få löja,
bryt den tritonens arm, som brottas om dess slöja
och grumlar flod och älv!
Må sunnanvädret ej den minsta ilning röja —
Apollo spelar själv.

Arakne, fäll din nål och låt din ränning stanna!
Kan du ditt ömma bröst mot lutans våld bemanna?
Nej, lyssna vid hans slag!
Vulkan, lägg släggan ner, håll handen för din panna!
Men nu... nu somnar jag.

I detta mitt Scenario har anvisningarna varit funderingar :
och tolkningar legio . Varsågoda ; En Scenpjäs , ett Live-evenemang eller en
Televisshow . Upp till de djärve ! Jag förblir på min Skrivkammare .

